

Scenariusz lekcji do spektaklu: „Pomiędzy”

Nagranie spektaklu: <https://youtu.be/Z4fc74Vv39M>

Zwiastun scenariusza: <https://youtu.be/ppowxq960eY>

Autor: Ewelina Mendyka

Temat zajęć: „Dorastamy nielekkim gestem...”

Grupa wiekowa:

Pomiędzy... to projekt przeznaczony dla dzieci między 9 a 14 rokiem życia (dla uczniów od 2 - 8 klasy szkoły podstawowej), wynikający z rozpoznanych w grupie potrzeb tematycznych i lęków.

Czas realizacji:

Pełna realizacja wszystkich możliwości wymaga 3h lekcyjnych, można też wykorzystać fragmenty scenariusza i dostosować czas do możliwości

Zagadnienia edukacyjne:

- relacje między światem dorosłych i światem dzieci,
- rytuały codzienności,
- waga marzeń i wyobraźni,
- trudne dorastanie i uświadomienie sobie zasad rządzących światem,
- wolność, część dziecka, istota duszy człowieka.

Cele operacyjne:

Cele poznawcze:

- dostrzeżenie relacji człowiek-świat i możliwości wpływu na ich kształtowanie,
- poznanie mechanizmów działania koncepcji wychowawczych, cech dorosłości i dziecięcości, zgłębienie samoświadomości (samopoznanie) w celu radzenia sobie z trudnymi emocjami.

Cele kształtujące:

- dążenie do kształtowania umiejętności rozpoznawania zasad rządzących relacjami dziecko - dorosły, świadomości konieczności wykonywania indywidualnych zadań życiowych oraz wynikającej z tego konieczności przyjmowania różnych postaw,
- dążenie do ukształtowania świadomości wpływu czasu nieskrępowanej zabawy na kreatywność i umiejętności przyjmowania postaw wynikających z indywidualnych

- potrzeb i pasji,
- kształtowanie odnajdowania swojego miejsca w relacjach z drugim człowiekiem oraz poszukiwania balansu pomiędzy potrzebą autonomiczności oraz potrzebą współzależności,
- rozwijanie wyobraźni, umiejętności doświadczania rzeczywistości przez formę artystyczną łączącą aktorstwo, muzykę, ruch, słowo.

Cele uwrażliwiające:

- dążenie do uwrażliwienia dzieci na konieczność świadomych wyborów, potrzebę autonomiczności, własnej, ale także innych osób.

Cykl może spełniać też wspomagająco cele terapeutyczne:

- walka z lękiem osobowościowym (dążenie do radzenia sobie z lękiem) związanym z silną potrzebą autonomiczności, walka z lękiem związanym z oczekiwaniami wyrażanymi wobec dziecka, lękiem o przyszłość, o możliwą utratę marzeń i pragnień,
- wyzwalamie uczuć i nauka rozumienia emocji jako przejawów niezaspokojonych potrzeb (wg koncepcji NVC), walka z brakiem asertywności,
- budowanie poczucia bezpieczeństwa oraz odkrywanie piękna poszukiwania prawdy o świecie i samym sobie.

Formy i metody pracy:

- dyskusja, praca w grupach, etiuda teatralna.

Materiały dydaktyczne:

- szary papier,
- brystol, flamastry,
- kolorowe karteczki,
- blok i kredki,
- koperty (dla każdego dziecka jedna),
- pudełko na listy.

Przebieg zajęć

Część 1. Wprowadzająca

Doświadczenie sztuki poprzedzi zadanie, które pomoże dzieciom zrozumieć moment, w którym każdy zdaje sobie sprawę, że jest “pomiędzy”.

Zadanie nosi nazwę ALICJA W KRAINIE CZARÓW... i obejmuje dwa etapy.

1. Nauczyciel dzieli dzieci na 4/5 osobowe grupy i tłumaczy zadanie:

WYOBRAŹCIE SOBIE, ŻE JESTEŚCIE ALICJĄ I PRZENOSICIE SIĘ DO KRAINY CZARÓW, CZASEM WSZYSCY WOKÓŁ UZNAJĄ WAS ZA DUŻYCH, A CZASEM UWAŻAJĄ, ŻE JESTEŚCIE ZA MALI. PRZYPOMNIJCIE SOBIE, W JAKICH MOMENTACH TAK SIĘ DZIEJE:

- a) Aby wykonać zadanie, podzielcie papier na dwie strony, zatytułujcie je (JESTEŚ JUŻ TAKI DUŻY/DUŻA..., JESTEŚ ZA MAŁY/MAŁA NA TO...)
- b) Następnie, na każdej z części narysujcie rekwizyty, które będą świadczyły o tym, że jesteście “już duzi” albo “jeszcze za mali” (mogą być także przekreślone), a korzystając z małych kolorowych karteczek zgromadźcie jak najwięcej sytuacji, w których dorośli wypowiadają do was takie słowa.
- c) Odczytajcie wszystkie zanotowane cechy i zastanówcie się - kiedy nastąpił ten moment, w którym tak się stało, że jednocześnie staliście się tacy duzi i zbyt mali.

Przygotujcie dwa hasła kalamburowe, jakie pokażecie gestami/scenką, a które zobrazują sytuacje dotyczące największej ilości z was.

2. PREZENTACJE

KAŻDY JEST ALICJĄ W KRAINIE CZARÓW.

- a) każda każda z grup prezentuje stworzony plakat oraz scenki związane z projekcjami sytuacji, w których to samo dziecko jest jednocześnie “już duże” i “zbyt małe”,
- b) prezentacje stają się pretekstem do dyskusji, czy w naszym życiu zawsze wszyscy znajdują się pomiędzy?, a jeśli tak - to pomiędzy czym?
- c) wspólne wnioski i uświadomienie sobie, że bycie pomiędzy jest naturą życia człowieka

Część 2. Prezentacja spektaklu “Pomiędzy”

Nauczyciel prosi uczniów, by zwrócili uwagę na to:

- jaką historię przedstawia spektakl? kim jest główna bohaterka? czy to jedna osoba?
- jakie etapy w życiu przeżywa?
- czego najbardziej się boi?
- jakie momenty są dla niej szczególnie trudne?

“Pomiędzy” to spektakl o dzieciach, inspirowany odczuciami Nocnych Marków i ich dorastaniem. Dzieci próbują w nim zrozumieć to, co musimy utracić i co z sentymentem możemy wspominać, ciągle mając wrażenie, że istotą naszego życia jest bycie POMIĘDZY.

Oglądając, należy spojrzeć na:

- jednakowe jednakowe stroje dzieci i ich znaczenie (dzięki nim dzieci stają się symbolicznie tą samą postacią, każde z nich jest prezentowaną “Misią”)
- metaforę pudełka - rekwizytu, który staje się symbolem zbieranych sentymentalnych pamiątek z każdego okresu, symbolem miejsca, punktu wyjścia, symbolem pewnego porządku w ich świecie,
- metaforę koła - które jest odkładanym do piwnicy symbolem dzieciństwa,
- metaforę skarpetki - znikającej w pralce cząstki biegnącej w pośpiechu rzeczywistości,
- metaforę namiotu - bazy wspomnień,
- symbolikę balonów - momentów, które uciekają, ale ich wspomnienie zostaje w sercach na zawsze
- etapy dorastania i lęki dzieci,
- sfery, które w ich życiu są najbardziej wzruszające i które chcą zapamiętać.

Część 3. Refleksje po spektaklu

Etap 1. Nauczyciel przeprowadza swobodną dyskusję o spektaklu. Dzieci przytaczają spostrzeżenia, emocje, jakie towarzyszyły oglądaniu. Najczęściej wtedy także dzielą się własnym doświadczeniem, często mówią, że przeżywają podobne emocje do bohatera. Rozmawiają o doświadczeniach związanych z domem, relacjami z rodzeństwem, ginących skarpetkach, ciągłym biegu, o szkole, prawdach, wspomnieniach.

Etap 2. Nauczyciel dzieli dzieci na grupy 3/4 osobowe. Przygotowuje brystole, flamastry, kredki, a każda z grup przygotowuje plakat będący mapą spostrzeżeń, obrazów prezentujących poszczególne etapy dorastania zaprezentowane w spektaklu.

- Aby wykonać zadanie, każda grupa na początku dopasowuje konkretne elementy do odpowiedniego etapu dorastania (karta pracy nr 1 - patrz str. ...).
- Zastanawia się, w którym momencie pojawia się świadomość bycia “pomiędzy”.
- Dopisuje inne charakterystyczne elementy wczesnego dzieciństwa i etapu szkolnego, które chciałyby zapamiętać.
- Ozdabia plakat.

Etap 3. Dyskusje po prezentacji projektów zmierzające w dwóch kierunkach:

- do wnikliwych rozmów o trudzie dorastania dzieci, dylematach, wstydzie tęsknoty za zabawkami, ulubionych sentymentalnych zabawkach,
- postrzeganiu świata i samego siebie, gromadzeniu wspomnień i chęci zapamiętania wielu momentów.

Etap 4. Nauczyciel proponuje stworzenie indywidualnych map tych pięknych momentów, które uczniowie chcieliby zapamiętać. Wskazuje, że na mapie musi być wiele wspomnień. Jeśli są zbyt intymne i dzieci nie chcą się nimi dzielić, mogą niektóre elementy narysować symbolicznie, inne opisać. Mapy mogą stworzyć galerię wspomnień.

Etap 5. Na koniec nauczyciel prowokuje dzieci do napisania listu do trzydziestolatka, jakim się staną. Prosi, by zastanowili się, co chcieliby sobie powiedzieć, o czym przypomnieć, o co zapytać, a może, co poradzić. Przypomina, że można tam też wyrazić, za co się jest w tym momencie najbardziej wdzięcznym. Zamyka w pudełku listy.

Decyduje, czy przekazać rodzicom do zachowania, czy do biblioteki ze wskazaniem, że dzieci, gdy dorosną po nie przyjdą.

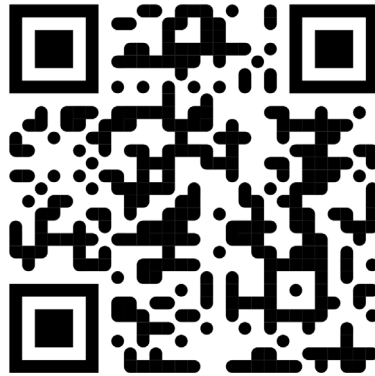
Etap 6. Podsumowanie pracy i podkreślenie tego, że:

- dzieci często czują się jakby były pomiędzy (ale tak się czują także dorośli),
- oczywiste jest, że wszystko przemija, ale można część wspomnień zachować w sercu.

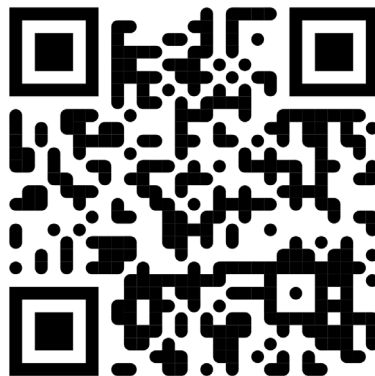
KARTA PRACY NR 1

WCZESNE DZIECIŃSTWO	ETAP SZKOLNY
ŚWIADOMOŚĆ BYCIA POMIĘDZY	
WDZIĘCZNOŚĆ	LĘK PRZED ZMIANAMI
PIERWSZE SPOSTRZEŻENIA	PATRZENIE, SŁYSZENIE
BYCIE ZA MAŁYM	OBSERWACJA INNYCH (LUSTRO)
MAMA I TATA - NAJWAŻNIEJSI	POZNAWANIE DOMU
DOSKONAŁA ZNAJOMOŚĆ DOMU	POZNAWANIE ŚWIATA
NAUKA PRZEZ DOŚWIADCZANIE	NARODZINY
BEZTROSKE ZABAWY	TRUD KOLEJNYCH LEKCJI
REZYGNACJA Z BYCIA DZIECKIEM	ROZUMIENIE, ZDUMIENIE
ŚWIADOMOŚĆ PRZEMIJANIA CZASU	CIEKAWOŚĆ ŚWIATA
DOSKONAŁA ZNAJOMOŚĆ DOMU	WSTYD
STAWIANIE PYTAŃ I ZASTANAWIANIE SIĘ	NIEUSTANNY BIEG CODZIENNY (KRZĄTANIE SIĘ)
BYCIE TAAKIM DUŻYM	BYCIE DZIECKIEM W ŚRODKU
ZACHOWYWANIE WSPOMNIEŃ	ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA TABLICZKĘ MNOŻENIA
PRZECHOWYWANIE PAMIĄTEK	PISANIE LISTÓW
BUNT	FILOZOFOWANIE

Nagranie spektaklu:

Zwiastun scenariusza:

Lekcja z EM
na XX edycję
Festiwalu Dzień Dobry Sztuko

Zadanie publiczne sfinansowano ze środków
Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Wszelkie autorskie prawa majątkowe zastrzeżone dla Poznańskiej Fundacji
Artystycznej